

ERGENLİK DÖNEMİ GENEL ÖZELLİKLERİ

Ergenlik hızlı büyüme ve gelişmenin olduğu kız-erkek cinsel özelliklerinin belirlediği iki-üç yıllık ilk gençlik dönemini kapsar. Kızlar erkeklerden 1-2 yıl önce ergenliğe girer, büyüme ve cinsel olgunluklarını 1-2 yıl erken tamamlar.

Genellikle ergenlik ve gençlik
çağı en sağlıklı yaşam
dönemidir.

İlköğretim dönemine rastlayan erinlik, ilk gençlik yıllarıdır. Cinsel uyanış ile birlikte yeni ruhsal ve davranış özellikleri kendini gösterir. Dengeli ve uyumlu ilkokul çocuğunun yerini tedirgin, güç beğenen ve çabuk tepki gösteren bir genç almıştır. Duyguları hızlı iniş çıkışlar gösterir. Tepkileri önceden kestirilmez. Derslerine ilgisi azalmıştır. Dikkati dağınıktır. Evde durmak istemez, önerilere aldırılmaz, beslenmesi düzensizdir.

**İlgileri artmış gelgeç
hevesleri çoğalmıştır.
Başkaları tarafından nasıl
görüldüğünü merak eder.
Dinlediği müzik, beğendiği
sanat etkinlikleri değişiktir.
Uzun uzun düşler kurar.
Hatıra defteri tutmaya
başlar. Şiir, öykü yazmaya
özenir. Yazdıklarında
gizliliğe dikkat eder.**

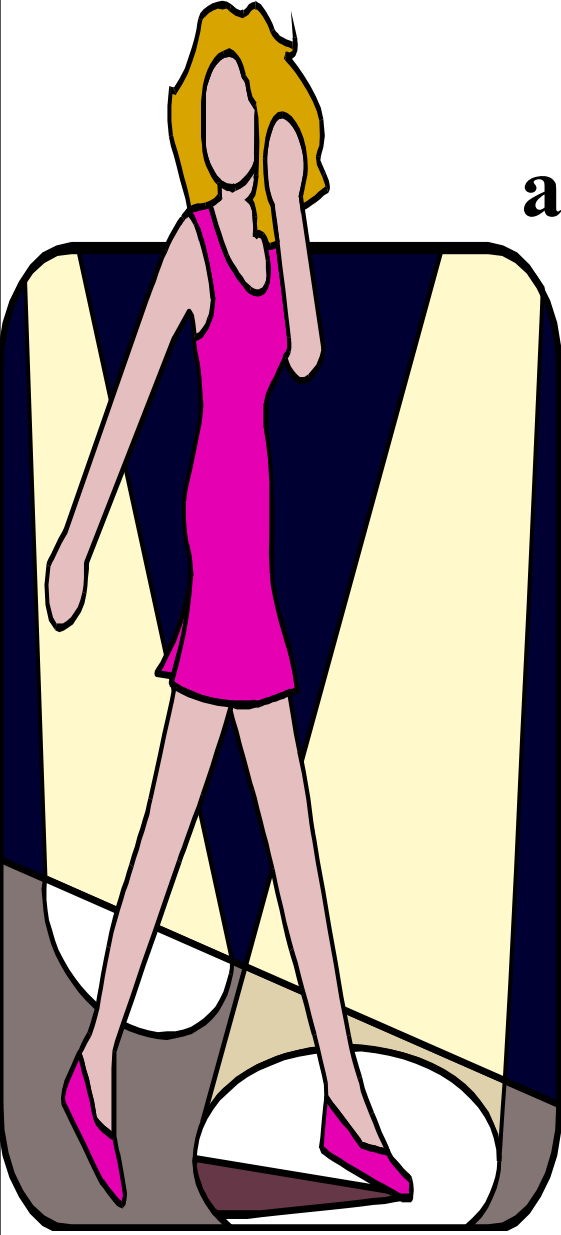

Kulaktan dolma ödünç alınmış fikirleri savunur.

Büyükleri ile tartışır. Anne babasına karşı düşünceler ileri sürmeye dikkat eder. Karşı çıkmış olmak için karşı çıkar.

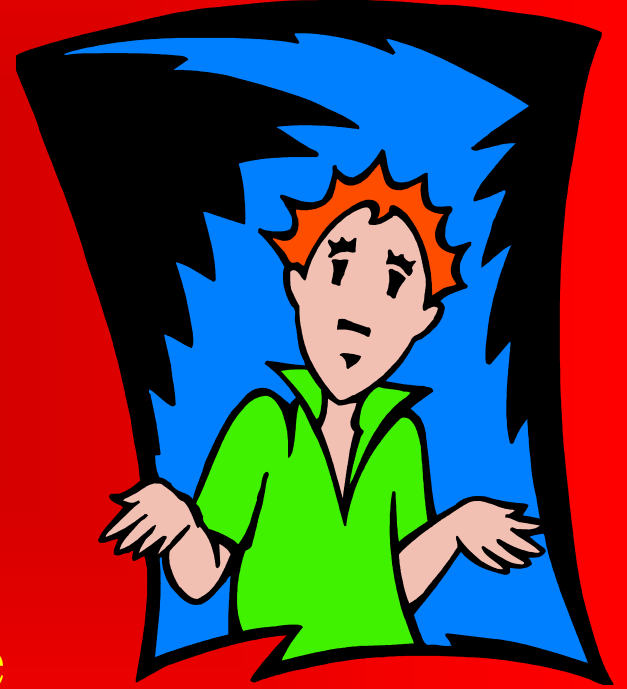
Bu dönem için çelişkili duyuş ve davranış özellikleri olağan sayılır. Bazı gençler çalkantıyı daha az yoğunlukta yaşayıp çabucak uyum sağlarlar. Bazıları ise ileri derecede uyumsuzluklar gösterip bu tür davranışlarda ileri yaşlarda da bulunabilirler.

Yinede bu tür davranışların görüldüğü yaşlar 13-15 ilk gençlik yıllarıdır.

Döneme bakıldığında gencin içinde bulunduğu durum kolaylıkla anlaşılabilir. Aniden hızlanan büyüme genci zamansız yakalamıştır. Cinsel dürtüler hissedilmekle birlikte ergen tam anlamı ile hazır değildir. Ana baba ve çevre gence yetişkin gözü ile bakıp ona göre davranış bekledikleri gibi, "daha sen çocuksun" ifadesi ile onu şaşırtabilirler. Çünkü genç büyümek için sabırsızlanmakta ise de bir türlü çocuksu davranışlardan kurtulamamaktadır

Ergenlik döneminde genç yeni arayışlar içindedir. Bu arayışların ilki ve en önemlisi kimlik arayışıdır. İşe ilk önce ana babasını görmezlikten gelmekle başlar. Çocukluk yaşlarında nerede ise tanrılaştırdığı babanın fikirleri eskisi gibi ilginç değildir. Gücü kuvveti önemsenecek gibi değildir. Çok az şey bilir. Ancak bu duygular ergenliğin sona ermesi ile kaybolur. Genç ana babasını gerçekçi duygularla değerlendirmeye başlar.

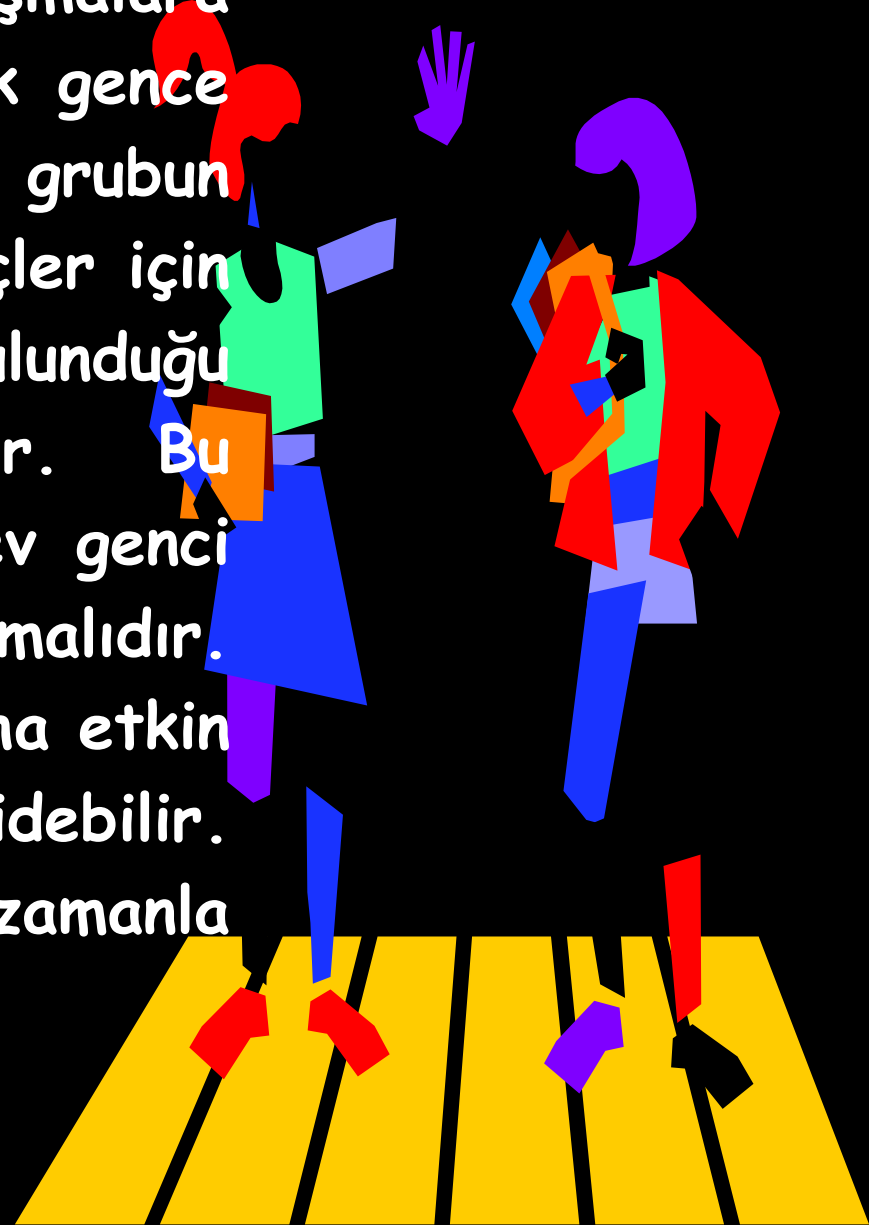
**Yeni bir kişilik bağımsız olmakla
şekilleneceğinden genç bağımsız olmaya
büyük önem verir. Evden kopar, çevresinden
uzaklaştırdığı ana-babasının boşluğunu
doldurmak için yeni ilişkilere yönelir.**

Bir genç için dolup taşan enerjisini en iyi değerlendirme yolu spordur. Genç hem spor yapar hem de kendisini yaşlıları ile karşılaştırma fırsatı bulur.

Yaşıtlarının da benzer problemlerinin olması gençler arasında gruplaşmalara yol açar. Bir grup içinde olmak gençlere güven verir. Onaylamasa bile grubun bazı davranışlarına katılır. Gençler için en büyük tehlike içinde bulunduğu grubun kötüye kullanılmasıdır. Bu konuda ana babaya düşen görev gencin evde fazla sınırlamamak olmalıdır. Çünkü bunalan genç dışarıda daha etkin arkadaşlarının peşinden gidebilir. Evinde kabul gören delikanlı zamanla ailesine daha kolay bağlanır

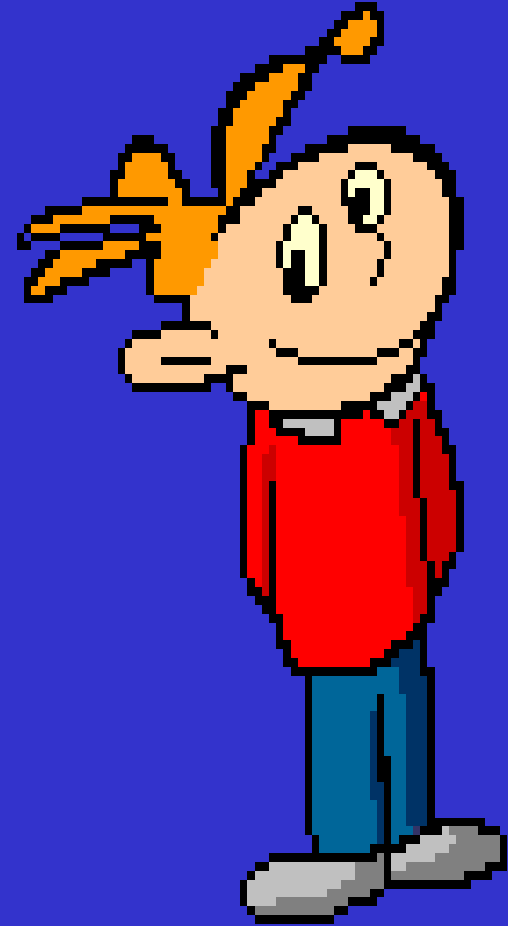
Gençlik çağı beğenilerin, özenmelerin, tutkuların, hayranlıkların çok olduğu bir dönemdir. Ergenler bir yandan bağımsızlıklarını kazanmaya çalışırken bir yandan da benzeyecekleri örnekler ararlar.

Modellerinin meziyetleri kadar kusurları da örneklenir.

Ancak model sık sık değiştirilebilir, her örnekten alınan bir yan gencin kişiliğine bir ilave yapar. Bu nevi denemeler ergenlik sonuna kadar sürer.

Çalkantılı bir dönem olarak anlattığımız ergenlik hep uyumsuz davranışlarla dolu değildir. Olumlu duyuş ve düşünüşler de bu dönemin özelliğidir. Örnek olarak genç soyut düşünme, yaşanmamış olguları sembollerle ifade etme yetisini kuvvetlendirmiştir. Her şeye olur olmaz karşı çıkarken eleştiri ve yorumlara yönelir. Her şeyi bir anda düzeltecek kolay çözümler arar. Bunun için çabuk kandırılabilir. Sonuçta kendisi ve toplum için zararlı olacak davranışlarda bulunması en büyük tehlikedir.

Ruhsal Problemler:

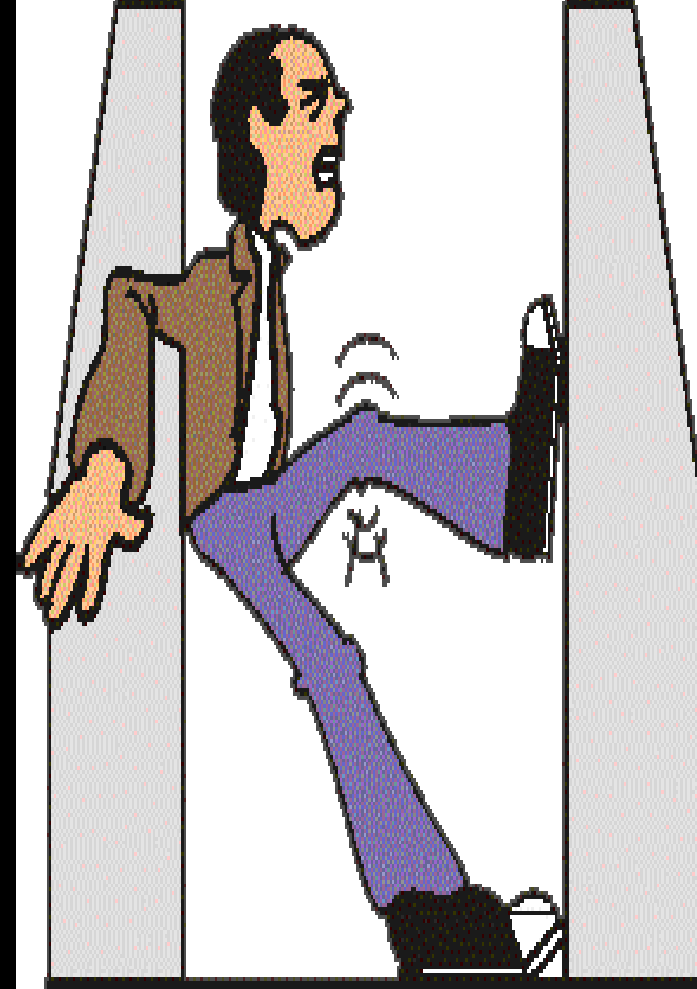
Ergenlik döneminde ruhsal sorunların olması bir dereceye kadar normaldir. Yapılan araştırmalar bu çağ gençlerinin %15'inin uyum problemleri olduğunu ortaya koymuştur. Söz konusu uyumsuzluklar bu dönem davranışlarının aşırıya götürülmesi ile ortaya çıkar. Örnek olarak bağımsızlık isteği gencin ailesinden kopması ile sonuçlanabilir

Evinde uyumsuz olan genç bu uyumsuzluğunu okula da yansıtır. Derslere ilgisi azalır, başarısı düşer. Hep bağıırır çağırır, kırar döker. Bu davranışları art niyetli önderler vasıtası ile saptırılıp hırsızlığa, zararlı eyleme, toplum suçlarına yöneltilebilir. Gençler toplum kurallarını hiçe sayıp kural dışı yaşamak isterler.

Kız erkek ilişkilerinde aşırı serbestliğe yönelirler. Bazıları için dönemin bir çeşnisi olabilecek davranışlar bazıları için devamlı bir tutku halini alır.

Ailesi ve çevresi ile çatışmaya düşen genç aşırı baskılar altında bunılır. Sonuçta kendisine yönelen kötü bir söz veya davranış intihar girişimine neden olabilir. İntihar girişimi gencin mutlaka depresyon içinde olduğunu göstermez. Ancak girişim tekrarlanırsa yoğun bir ruhsal çöküntü olasılığını arttırabilir.

Bazı gençler topluma karışıp bağımsızlıklarını elde etmek yerine, çeşitli nedenlerden dolayı, içe kapanırlar. Yetenekli olanlar yeteneklerini geliştirip yaratıcı olabilirler.

Bazı gençler de cinsel kimlik kazanmakta zorluk çekerler. Bu zorluk geçici olabileceği gibi kalıcı cinsel problemlere neden olabilir. Örneğin kendi cinsine yönelip karşı cinse ilgi duymayabilirler.

AİLELERİN ŞİKAYETLERİ

◆ Hırçınlaştı. Ders çalışmıyor. Sorumluluk duygusu yok. Canım sıkılıyor diyor. En küçük isteklerini sert bir dille bildiriyor. Kardeşlerini kızdırmaktan zevk alıyor.

◆ Okuduğunu anlamıyor gibi. Durgunlaştı, dalgınlaştı. Çabuk karamsarlığa düşüyor. Ara sıra hiç yoktan huysuzlaşıyor. Sert karşılıklar veriyor.

◆ İleri derecede alıngan. Derslerinde gene başarılı ama oyuna, eğlenceye çok düştü. Olur olmaz her şeye ağlıyor. Evde huzursuz dışarıda sıkılğan.

- ◆ Her istediğini yaptırmak istiyor. Aşırı süsleniyor. Siz bana karışmazsınız diyor. Babasından çekindiği için dolambaçlı yollara sapıyor.
- ◆ Derslerinde başarılı. Hiç sorun çıkartmayan bir çocuk. İki kez okula gitmemiş. Arkadaşlarıyla gezmiş. Sorunca yalan söyledi. Bu davranışı bizi çok şaşırttı.
- ◆ Çok harçlık istiyor. Çok geziyor,eve girmek istemiyor. Spora çok düştü. Derslerine boş veriyor. Banyoya sokamıyoruz. Ellerini bile yıkamıyoruz. Saçını kestiremiyoruz.
- ◆ Son derece asi ve hırçın olmaya başladı. Başına buyruk olmak istiyor. Dayak,kötü söz,tatlı söz hiçbiri sonuç vermiyor. Bir psikologla mı görüşmeliyim?

ÇOCUKLARIN ŞİKAYETLERİ

◆ Büyüklerin anlayışsızlığı ve baskısı,onur kırıcı davranışlar

◆ Arkadaş edinmede güçlük

◆ Kız-erkek arkadaşlığının olmaması,

◆ Kız erkek arkadaşlığının aile ve çevre tarafından anlaşılmaması ve karşı çıkılması

◆ Boş zamanlarını etkin bir biçimde değerlendirecekleri yerlerin,olanakların olmaması

◆ Evde ve okulda dayanın bir eğitim aracı olarak kullanılması

- ◆ Cinsel sorunlarını aile üyeleriyle konuşamamak
- ◆ Çocuk yerine konmak, ana-babaya karşılık verememek
- ◆ Ana-babanın arkadaş seçimlerine karışmaları
- ◆ Yeni tanıştıkları insanlarla rahat konuşamamak
- ◆ İzinsiz dışarı çıkamamak
- ◆ Kendine güven duymamak, sık sık yaptığı hatalardan dolayı utanmak

- ◆ Ölüm korkusu, dini konulara aşırı eğilim, neyin doğru neyin yanlış olduğunun araştırılması
- ◆ Dikkati toplayamamak, Ders çalışırken zamanını iyi değerlendirememek,
- ◆ Ders çalışmasını engelleyecek bir çok yan uğraşların olması